

**ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ВЕТЕРИНАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ
РИНКОВИХ ВІДНОСИН**

Г.П. Атамась, кандидат економічних наук
Одеський державний аграрний університет

Досліджувались основні методи і функції ветеринарного менеджменту та розкрита сутність специфічної функції – антикризового управління.

***Ключові слова:** менеджмент, ветеринарний бізнес, основні функції менеджменту, специфічні функції, антикризове управління.*

Вступ. Світова практика засвідчила, що в процесі розвитку ринкових відносин необхідно використовувати науково обґрунтовану систему управління будь якою організацією шляхом впровадження менеджменту. Це стосується всіх галузей народного господарства країни. Вітчизняні підприємці, і у тому числі бізнесмени з ветеринарного бізнесу, все більше переконуються в необхідності використання основних надбань світового менеджменту, оскільки це дає можливість оптимально вибудувати організацію, посилити управлінський вплив на результативність діяльності підприємств [2].

Метою наших досліджень було вивчення в умовах ринкових відносин значення менеджменту у ветеринарному бізнесі, який забезпечує задоволення потреб споживачів ветеринарних послуг через ринок.

Результати досліджень. Основним завданням менеджменту в ветеринарному бізнесі необхідно вважати забезпечення належного функціонування організації на ринку, рентабельності від діяльності на основі матеріальних та людських ресурсів. Менеджмент повинен створювати організації умови для надання кращих послуг, ніж послуги конкурентів. В цій справі робітники та службовці організації бачать головне джерело у підвищенні ефективності її роботи.

Використання надбань менеджменту дозволяє досягти високої ефективності в діяльності трудового колективу у ветеринарному бізнесі. Це відбувається за умов використання методів менеджменту. Методи менеджменту є засобом практичної реалізації вимог об'єктивних економічних законів розвитку суспільства і відповідних їм закономірностей і принципів менеджменту. Вони багатогранні, постійно розвиваються і удосконалюються на основі аналізу практики і експериментів.

Методів менеджменту є дуже багато, але їх всіх можна класифікувати на такі три групи: економічні; організаційно-розпорядчі; соціально-психологічні. До економічних методів можна віднести всі складові механізму господарювання – фінанси, прибуток, плани, економічні стимули та ін. До організаційно – розпорядчих методів треба віднести засоби та прийоми керуючого впливу на організаційні відносини працівників в процесі функціонування системи з надання послуг у відповідності до умов що змінюються. До соціально – психологічних методів доцільно віднести способи впливу на колективи людей, які ґрунтуються на використанні наукових досягнень соціальної і загальної психології в управлінні виробництвом. Цей поділ умовний. Використання кожного з них на практиці має комплексний характер. Об'єднує їх те, що в умовах ринкових відносин вони забезпечують у ветеринарному бізнесі прибутковість та рентабельність.

Загальновідомо, що кожна організація в ринкових умовах – це складна система, у якій вирішується цілий комплекс завдань. Виділення цих завдань у окремі види робіт пов'язане з розподілом та кооперацією праці як неодмінним фактором удосконалення трудових процесів в умовах масштабності виробництва, наявних великих потоків інформації тощо. В менеджменті відносно відокремлені види управлінської діяльності відображаються власне їх функціями, до яких класично відносять планування, організацію, мотивацію та контроль [1].

Планування забезпечує основу для всіх управлінських рішень. Аналіз роботи в умовах ринку організацій та підприємств ветеринарної галузі показує, що високі результати вони досягають там, де добре ставляться до планування – стратегічного, поточного та оперативного.

Щодо організаційної функції, то треба відмітити, що в сфері ветеринарного бізнесу слід обирати таку організаційну структуру, яка відповідала б стратегічним планам організації та забезпечувала б її ефективну взаємодію з зовнішніми факторами (ринком) та досягненням намічених цілей.

Мотивація займає важливе місце в ієрархії основних функцій менеджменту. Мотивація необхідна для продуктивного виконання прийнятих рішень та запланованих робіт.

У ветеринарному менеджменті функція контролю є невід'ємною частиною в забезпеченні досягнення організацією власних цілей. Завданням контролю є усунення недоліків в роботі, виявлення відхилень в результативних показниках об'єкта управління.

Але крім загальних, основних функцій менеджменту є різновид спеціальних функцій. В ринкових умовах однією з головних спеціальних функцій можна визначити антикризове управління діяльністю організації.

В економіці ветеринарного бізнесу, який функціонує в ринкових умовах закономірними є кризові явища. Вони в процесі функціонування підприємства є результатом загострення до критичного рівня внутрішніх суперечностей і негативної динаміки кількісних та якісних показників діяльності підприємства, що обумовлює поступову втрату його життєздатності. Кризові явища можуть мати загальні або локальні прояви залежно від того, суперечності якої функціональної підсистеми підприємства потребують свого вирішення.

Передумовою кризи є порушення здатності до саморегуляції внаслідок неефективного управління, руйнівного впливу зовнішнього середовища або неможливості внутрішніх сил протидіяти кризовим явищам. Її поглиблення відбувається шляхом впливу негативних чинників або ініційованих нею чинників другого рівня, що й обумовлює поступову втрату параметрів життєздатності підприємства.

Подолати кризу можна за умов використання антикризового управління. Антикризове управління базується на використанні всього потенціалу засобів і методів сучасного менеджменту з урахуванням ресурсних і часових обмежень антикризового процесу.

У межах антикризового управління надзвичайно важливо реалізувати вимоги соціального менеджменту, який орієнтує управлінський процес на зниження ймовірності або недопущення прийняття рішення, яке може завдати шкоди окремим об'єктам, які

перебувають у сфері його впливу (постачальники, посередники, покупці, інші господарські партнери, персонал, власники, суспільство в цілому, зовнішнє суспільне та природне середовище тощо). Якщо все ж таки таке рішення мусить бути прийняте, то, за концепцією соціального менеджменту, необхідне розроблення та впровадження достатньо вагомих компенсуючих заходів. Прийняттю рішень в антикризовому управлінні обов'язково повинне передувати ретельне вивчення наслідків кожного із запропонованих управлінських рішень з подальшою оцінкою допустимості їх прийняття. Якщо наслідки управлінського впливу не визнаються допустимими, вони повинні бути виключені з розгляду [2].

Оцінювання наслідків має проводитися відокремлено щодо впливу антикризових заходів на дві соціальні групи - працівників підприємства та його власників. Інтереси першої соціальної групи пов'язані зі збереженням робочих місць та заробітної плати. Тому більш детально зупинимося на аналізі цієї групи. Якщо антикризові заходи потребують скорочення чисельності персоналу (внаслідок того, що вона визнається надмірною, робоча сила використовується неефективно, у зв'язку з диверсифікацією, скороченням обсягів діяльності тощо), то план фінансового оздоровлення має враховувати необхідність компенсаційних виплат працівникам, яких скорочують, відповідно до вимог чинного законодавства. Якщо для прискорення розрахунків з кредиторами або для недопущення поглиблення кризи необхідно вжити непопулярних заходів, що стосуються персоналу (переведення на режим неповного робочого дня, перегляд посадових окладів і розрядних розцінок, загального підходу до оплати праці тощо), такі заходи мають супроводжуватися роз'яснювальною роботою серед персоналу підприємства. Це полегшить сприйняття нововведень, послабить опір і незадоволення персоналу, сприятиме продуктивній праці, яка так необхідна для виходу з кризи.

Висновки

1. В ринкових умовах управління будь якою організацією реалізується через основні функції менеджменту. Загальновідомо, що до основних функцій менеджменту відносяться планування, організація, мотивація та контроль. Поряд з основними є багато спеціальних функцій управління діяльністю підприємства. Особливе місце серед них займає така функція, як антикризове управління організацією. Виникнення цієї функції обумовлено тим, що виявилася така ситуація, коли багато суб'єктів господарської діяльності не в змозі були пристосуватися до ринкових умов господарювання.
2. Антикризове управління - це подальший розвиток концепції стабілізаційного менеджменту, оскільки одним з його завдань є стабілізація ситуації, недопущення подальшого поглиблення кризи. Антикризове управління підприємством не може обмежуватися типовими методами та інструментами, це завжди індивідуально орієнтоване управління, яке застосовує специфічні прийоми та методи управління з урахуванням ситуації конкретного підприємства - об'єкта управління в конкретний період часу.

Література

1. *Завадский Й.С. Менеджмент. – В 3 т. – Т. 1. – 3 – е изд. , доп. – К.: Изд-во Европейского университета. – 2001. – 542 с.*
2. *Горняк О.М., Лазановський П.П. Менеджмент. Підручник для студентів вищих закладів освіти. – Львів: Магнолія плюс, 2004. – 352 с.*

Атамась Г.П. Особенности функционирования ветеринарного менеджмента в условиях рыночных отношений

Исследовались основные методы и функции ветеринарного менеджмента и раскрыта сущность специфичной функции – антикризисное управление

Ключевые слова: менеджмент, ветеринарный бизнес, основные функции менеджмента, специфические функции, антикризисное управление

Atamas G.P. Features of functioning of veterinary management in the conditions of markets relations

Basic methods and functions of veterinary management and exposed essence of specific function were explored are of crisis prevent management

Key words: management, veterinary business, basic functions of management, specific functions, antirecessionary management